

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2026/6489-2

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 04.06.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	17/2026	15.06.2026

Søknad fra Røyrvik fjellstyre om dispensasjon fra vernebestemmelsene for utvidelse av solcelleanlegg på Orvasshyttene - takmontering av nytt solpanel - fasadeendring

Forvalters tilrådning:

Med hjemmel i verneforskrift for Børgefjell nasjonalpark § 3 pkt. 1.3 b gir Børgefjell nasjonalparkstyre dispensasjon til Røyrvik fjellstyre for montering av ett solcellepanel på taket på Orvasshytta.

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

- Solcellepanelet skal være sort/mørkt og utført i ikke-reflekerende materiale, eksempelvis monokrystallinsk panel med antirefleksbehandlet glass (AR-coating) eller tilsvarende teknologi.
- Panelet skal monteres parallelt med takflaten og ikke bygge mer enn 10 cm over takets nivå.
- Panelet skal ikke stikke over takmønet.
- Panelets størrelse skal ikke overstige 180 cm x 120 cm
- Endelig valg av løsning skal godkjennes av nasjonalparkforvalter før montering.
- Tiltaket skal gjennomføres slik at hyttas visuelle uttrykk og landskapskarakter påvirkes minimalt.

Begrunnelse:

Nasjonalparkstyret vurderer at tiltaket, slik det er omsøkt og med fastsatte vilkår, vil ha svært begrenset påvirkning på landskapets art og karakter. Tiltaket gir ikke økt samlet belastning av betydning, og vurderes å ha liten negativ effekt på verneverdiene. Det anses derfor ikke å være i strid med verneformålet. De angitte vilkårene anses å ha en saklig sammenheng med verneformålet og de hensyn som der skal ivaretas, og kan ikke sies å fremstå som særlig tyngende.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell nasjonalpark / Burkijen vaarjelimmiedajve

Saksopplysninger

Røyrvik fjellstyre søker i brev av 15.05.26 om å montere et solcellepanel på taket av Orvasshytta for å bedre strømforsyningen. Eksisterende solcellepanel, som er montert på sør-østvendt gavlvegg, skal fortsatt benyttes. Det nye panelet er dermed et supplement til dagens anlegg og skal bidra til økt samlet produksjon og en jevnere dekning av energibehovet gjennom døgnet/året.

Bakgrunnen for søknaden er at dagens løsning gir utilstrekkelig produksjon, særlig fordi panelet kun får effektiv solinnstråling på morgenen og formiddagen. Fjellstyret har vurdert alternative plasseringer på byggets vegger, men viser til at både snøoppsamling vinterstid og skygge fra omkringliggende bjørkeskog reduserer effekten vesentlig. Tiltaket er også begrunnet i behov for stabil strømforsyning til blant annet gassalarmer.

Orvasshytta er et eldre bygg oppført lenge før området ble vernet som nasjonalpark i 2003. Bygg og anlegg som var til stede på vernetidspunktet anses som lovlig oppført. Tiltaket innebærer en endring av bygningens ytre uttrykk og faller dermed utenfor vedlikeholdsbegrepet. Det vurderes imidlertid som en mindre ombygging som kan behandles etter verneforskriftens § 3 pkt. 1.3 b.

Børgefjell nasjonalpark er et av landets mest sammenhengende naturområder med få tekniske inngrep, med et klart mål om å bevare landskapet mest mulig fritt for tekniske inngrep. Dette innebærer at også mindre tiltak må vurderes nøye opp mot landskapsvirkning og samlet belastning. Det legges til grunn en restriktiv praksis for tekniske installasjoner, samtidig som det kan åpnes for mindre tilpasninger på eksisterende bygg når disse er funksjonelt begrunnet og har begrenset påvirkning.

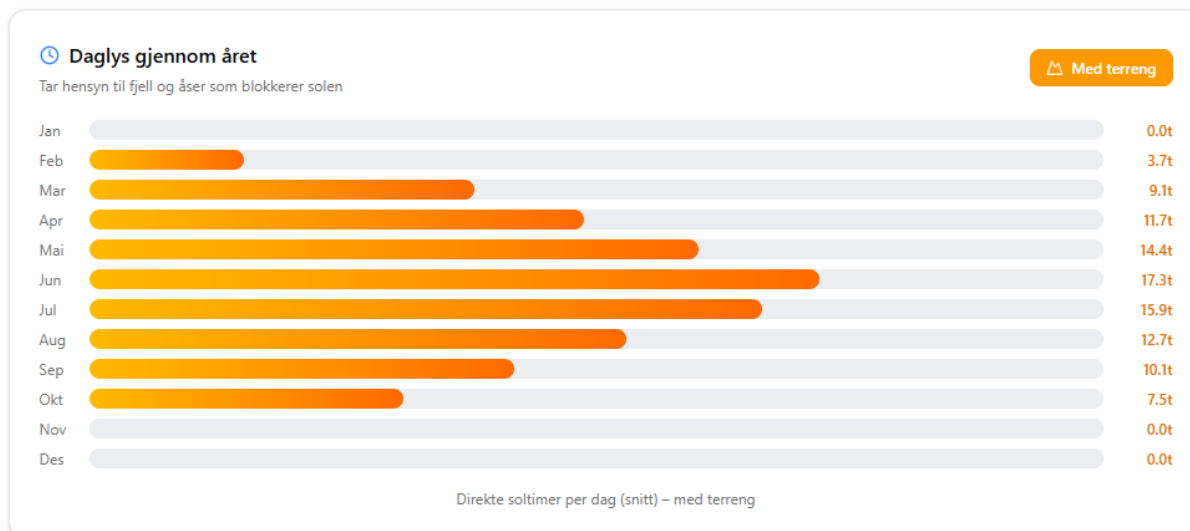
I denne saken er det særlig relevant at tiltaket ikke innebærer etablering av en ny teknisk installasjon isolert sett, men en utvidelse av en allerede eksisterende energiløsning. Panelet kommer i tillegg til dagens anlegg og bidrar til å bedre funksjonaliteten uten å endre hyttas bruk eller omfang. Dette taler for at tiltaket i liten grad øker den samlede tekniske belastningen.

Orvasshytta ligger i sørøstre del av Børgefjell nasjonalpark ved Orvatnet som er nasjonalparkens største vann. Enkleste tilgang til området er fra svensk side.

Orvasshytta ligger i storvokst tett bjørkeskog på sørsiden av Orvatnet. Sør for hytta er det fjellpartier som skjermer for solen i deler av året. Bildet viser nordsiden av hytta, solpanelet skal monteres på motsatt side og vil ikke blir synlig fra hyttens framside.

Grafene viser at Orvasshytta ikke har direkte soltimer 3 mnd. i året, hovedsakelig pga. terreng i sør. Terrenget medføre også reduserte soltimer i andre deler av året.

Den viktigste potensielle virkningen er knyttet til visuell påvirkning. Solcellepanel kan fremstå som fremmede elementer i et høyfjellslandskap, særlig dersom de har reflekterende overflater eller høy profil. Erfaring fra tilsvarende saker viser imidlertid at mørke, ikke-reflekterende paneler montert lavt og parallelt med tak gir svært begrenset visuell effekt. Med slike tilpasninger vil panelet i stor grad framstå som en integrert del av takflaten og ha liten betydning for landskapsopplevelsen. Vilkåret om at panelet ikke skal stikke over takmønnet innebærer i tillegg at installasjonen ikke vil være synlig fra hyttas nordside, herunder fra Orvatnet, noe som ytterligere reduserer tiltakets visuelle virkning.

Naturfaglig vurderes tiltaket å ha marginal effekt. Det medfører ikke inngrep i vegetasjon eller terreng, og vil ikke påvirke økologiske prosesser, naturtyper eller dyreliv i området. Områdene rundt Orvasshytta består i hovedsak av bjørkeskog og fjellnære naturtyper, som ikke påvirkes av denne typen tiltak. Tiltaket vil heller ikke føre til økt ferdsel eller slitasje av betydning.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig, jf. naturmangfoldloven § 8, og konsekvensene av tiltaket anses som godt kjent. Føre-var-prinsippet i § 9 tillegges derfor begrenset vekt. Den samlede belastningen etter § 10 vurderes som ubetydelig, da tiltaket er knyttet til et eksisterende bygg og en eksisterende energiløsning. Prinsippene i §§ 11 og 12 ivaretas gjennom vilkår om materialvalg og utførelse. Ved vurderingen er det også lagt vekt på presedenshensyn. Tillatelser til tekniske installasjoner kan over tid bidra til økt teknisk preg i verneområdet. I denne saken vurderes presedensrisikoen som begrenset, da tiltaket gjelder en konkret og funksjonelt begrunnet utvidelse av eksisterende anlegg på et etablert bygg, og fordi det stilles strenge vilkår til utforming. Det presiseres at dette ikke innebærer en generell åpning for tilsvarende tiltak, og at framtidige saker må vurderes konkret og restriktivt opp mot verneformålet.

Samlet sett vurderes tiltaket som en mindre ombygging med begrenset visuell og økologisk påvirkning, og som ikke er i strid med verneformålet når det gjennomføres med fastsatte vilkår.

På bakgrunn av en samlet vurdering av tiltakets karakter, behov, landskapsvirkning og konsekvenser for naturmiljø og verneverdier, anbefales det at søknaden innvilges etter verneforskriften § 3 pkt. 1.3 b.

Vedlegg:

- Søknad fra Røyrvik fjellstyre om fasadeendring på Orvasshytta – montering av solcellepanel på tak.

Røyrvik fjellstyre
Stadionveien 4
7898 Limingen

Børgefjell nasjonalparkstyre
Stadionveien 4
7898 Limingen

Søknad om fasadeendring på Orvasshytta.

Vi, Røyrvik Fjellstyre søker med dette Børgefjell-nasjonalparkstyre om å få takmontere et solcellepanel på 172,4 x 113,4cm.

Panelet vil bli montert nær parallelt med takplatene og vil derfor etter vårt skjønn utgjøre en svært liten endring i hyttas fasade, vi har behov for dette da brukerne av hytta stadig har meldt om at batterianlegget går tomt i perioden mars-oktober, da bruken av hytta er som størst.

Figur 1, Orvasshytta, bildet er orientert nord-sør, Kilde: norgebilder.no innhentet 23.04.2026 10:46

Figur 2, Orvasshytta slik den fremstår i dag, Kilde: Røyrvik fjellstyre

Figur 3, Orvasshytta, bildet viser orientering på eksisterende og foreslått solcellepanel.

Kilde: norgebilder.no innhentet 23.04.2026 10:46

Figur tre viser hvorfor vi ønsker takmontering av nytt panel, da montering på langveggen vil medføre skavl fra taket vinterstid som vil blokkere for sollys til panelet og montering av nytt panel på eksisterende plassering på øst-sørøstvendt mønvegg heller ikke ville avstedkomme ønsket resultat da denne plasseringen mister direkte sollys rundt kl 12-14 på dagen, dermed får ikke anlegget særlig effekt i perioden sollyset er sterkest,

i tillegg er det rimelig å forvente at forbruket av strøm på hytta er høyest på ettermiddag-kveld,

det er også et sikkerhetsaspekt for gjestene våre ved å tillate denne utbedringen av el-anlegget, fordi gassalarmene på hytten driftes direkte av anlegget, dette er en løsning vi har valgt istedenfor alarmer som har egne batterier, en slik løsning ville kreve økt tilsyn fra fjelloppsynet og er tid som ellers vil kunne brukes til økt oppsyn, tilsyn og skjøtsel i parken.

Figur 4, Orvasshytta KI-generert med solceller på tak, Kilde: Røyrvik fjellstyre

PS: det er ikke representativt for størrelse, da det i realiteten er snakk om ett panel ikke to, og panelet er helsort, men gir et godt bilde av hvordan vi ser for oss monteringen, vi i fjellstyret vurderer det til at det er snakk om en liten reell endring av hyttas fasade.